

dakapo

Personaltidning för
AB Bahco Ventilation
Ansvarig utgivare
Eskil Sjödin
Nr 2. Maj 1975

VD INFORMERAR:

”Det ”tuffa” året 1975 har börjat rätt – nu gäller det att hålla tempot.”

Med årets första kvartal bakom oss finns det fortfarande ingenting som visar på en förbättrad konjunktur – vi måste vara inriktade på en fortsatt stark insats

Orderingångsmässigt har vi, jämfört med förra året, under årets tre första månader fått ett avsevärt bättre resultat, och kan denna trend bibehållas, finns det anledning att tro att vi skall nå de uppsatta årsmålen. Men marknadsbilden är blandad. Frånsett den norska och den finska marknaden är den internationella konjunkturen dystert. Den svenska marknaden har dock än så länge mer än väl uppvägt den vikande internationella delen av vår verksamhet. Inom vår utlands-

verksamhet pågår emellertid ett energiskt och målmedvetet arbete att anpassa sig till den verkliga situationen, och att vi kommer att göra bättre ifrån oss än förra året, kan vi redan nu se. På sikt har vi all anledning att tro att marknaderna utanför Sverige verksamt skall bidra till bolagets expansion och lönsamhetsförbättring.

Beläggningen i våra verkstäder i Enköping har också under det senaste halvåret varit präglad av en strukturförändring, beroende på en alltmer kundorderorienterad försäljning av våra ventilationsprodukter. Detta har bl a medfört att vår pressavdelning fått en sämre beläggning, och vi överväger att där övergå till enbart dagskift, vilket också kommer att medföra en bättre anpassning till all övrig produktion. Aggregattillverkningen kännetecknas nu av en hög beläggning, beroende på den goda orderingången på i första hand våra nya takaggregat. B-verkstadsproduktionen är väl den som för närvarande har den högsta belastningen, och av allt att döma kommer detta att känneteckna den under hela detta år. Detta har bl a medfört att vi varit tvungna att tillföra ytterligare produktionsytor genom

att utnyttja en del av helfabrikatlagret för produktion. Den totala sysselsättningen ligger därför på en tillfredsställande nivå, och så långt vi hittills kan överblicka kommer denna trend att fortsätta.

Det är glädjande att konstatera att på de flesta håll inom bolaget har ett ökat kostnadsmedvetande trängt igenom, och det är givetvis viktigt att alla satsar på detta.

För dagen, när detta skrivs, kan jag sammanfattningsvis säga, att vi följer de hittills uppgjorda planerna för året, men en fortsatt hög skärpt beredskap måste hållas för att kursen skall kunna bibehållas.

Det ”tuffa året” 1975 har börjat rätt – nu gäller det att hålla tempot.

DIREKT FRÅN FACKET:

Metall

Klubbens sammansättning 1975

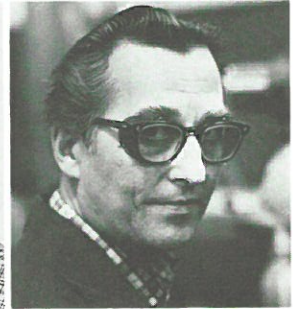
Ordf. Ulf Jaensson
Vice ordf. Reijo Marjoniemi
Skr. Lennart Svantesson
Kassör Jussi Waine
Övriga Dagmar Sjölander, Ava Ruudh
Erik Löfberg, Åke Johansson samt
Kjell Krüger.
Huvudskyddsombud Lars Brunnkvist
Studieorganisatör Sven-Olof Lantz
Bolagsstyrelseresrepresentant Kjell Krüger

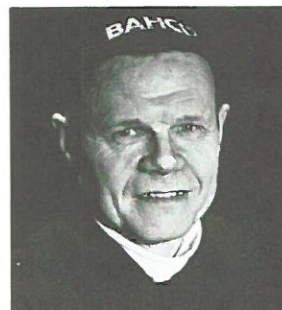
Ulf Jaensson

Reijo Marjoniemi

Lennart Svantesson

Jussi Waine

Dagmar Sjölander

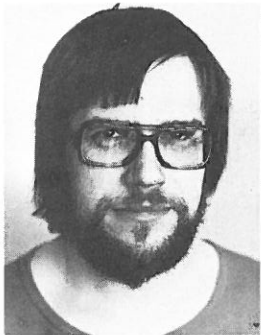
Ava Ruudh

Erik Löfberg

Åke Johansson

Kjell Krüger

Lars Brunnkvist

Sven-Olof Lantz

SIF Paragraf 32-remissen

Remissarbetet av § 32-utredningens förslag samlade 28 intresserade medlemmar till sammanlagt 5 sammankomster under våren. Resultatet av arbetet har sammanställts och insänts till förbundet. Remissarbetet omfattar 5 ämnesområden och ansluter till det diskussionsunderlag som tillställts deltagarna innan grupperna samlades.

1. Rätten att förhandla

Två förslag har lämnats angående hur den framtida förhandlingsrätten bör utformas. Innebörden i de relativt likalydande förslagen kan sammanfattas med: att de fackliga organisationerna får rätt att förhandla i alla frågor med rätt att sluta avtal. Detta skall kunna ske både på det lokala som centrala planet. Vid viktigare förändringar t ex vid omorganisationer, nedläggning eller minskning av driften, försäljning av företaget etc, skall arbetsgivaren vara skyldig att förhandla med de fackliga organisationerna.

Omplacering av enskild anställd skall betraktas som en viktig förändring. Samtliga grupper var också eniga om "primär förhandlingsskyldighet" bör

föreligga beträffande varje slag av förändring – såväl av kollektiv som individuell natur – som arbetsgivaren ämnar genomföra.

2. Rätten till information

Gällande informationsplikten ansåg fyra av grupperna att de anställdas organisationer bör (skall) ha insyn i de frågor de själva anser sig ha intresse av. Den återstående gruppen utformade ett eget förslag, som i stort överensstämmer med ovanstående.

Editionsplikten bör vara ömsesidig och omfatta alla frågor ansåg tre av grupperna, medan en grupp ansåg att den visserligen skall vara ömsesidig men endast omfatta frågor som är föremål för förhandlingar. Resterande grupp ansåg att editionsplikten endast bör avila arbetsgivaren och omfatta alla frågor. Samtliga grupper var överens om att inga inskränkningar i "de tre plikterna", bör finnas, men skall kunna kombineras med kollektivavtalsbundna regler om tystnadsplikt.

Tystnadsplikten bör således regleras i kollektivavtalet. Brott mot tystnads-

plikten innebär då kollektivavtalsbrott och kan eventuellt medföra skadeståndsansvar.

3. Rätten till medbestämmande

Här ansåg fyra av grupperna att arbetstagaren bör ha laglig rätt att sluta avtal i alla frågor utan att ange miniminivå. Den återstående gruppen ansåg att arbetstagarerna skall ha lagenligt medbestämmande i vissa former (miniminivå) kompletterat med rätt att därutöver sluta avtal i alla frågor.

4. Rätten att tolka avtal

Tre grupper ansåg att tolkningsföreträdet bör övergå till arbetstagar sidan. Övriga grupper menade att arbetstagar sidan får tolkningsföreträde, men att den efter viss tid och under vissa former övergår till arbetsgivarsidan.

5. Rätten till stridsåtgärder

På frågan om hur skadeståndsregeln bör utformas i framtiden var samtliga grupper eniga om att 200-kronorsregeln bör vara kvar. I de fall där svar avlämnats var man ense om att även offentligt anställda skall ha samma rätt till sympatiåtgärder som privatanställda.

Insänt till red.

Vad gör du, SIF-medlem?

Visserligen har den fackliga aktiviteten inom SIF klubben ökat på senare tid. Deltagarantalet har varit glädjande högt på en del av de sk minikurserna. Lönefrågorna tycks vara det som intresserat medlemmarna mest.

Men varför är frågan om demokratiseringen av arbetslivet, dvs en icke direkt materiellt genomgripande fråga, bara av intresse för de 5-10 % som

även annars också ställer upp i fackliga sammanhang? Organisationen av vårt arbetsliv, dess innehåll, det mänskliga och materiella utbytet formar ju hela vår livssituation.

Tycker Du allt är bra idag? Att det är bekvämt att bli styrd uppifrån? Ta order! Slippa ansvar?

Det är väl möjligen inte så att Du litar på dem som i demokratiska former blivit fackligt förtroendevalda? Att de fackligt intresserade, som följer upp de förtroendevaldas arbete, också sköter sig? I så fall är ju nästan allt bra.

Det är dock så att fackets styrka beror på din aktivitet! Det är på dej det beror om arbetslivet ska få en verklig mening för alla! En arbetslivsorganisation som är uppbyggd "underifrån" är medlet att nå det målet!

Det är därför nödvändigt att alla efter förmåga deltar, både i stort som i smått, i planering och organisation av arbetet.

Utan kunskaper om sammanhangen i det komplicerade starkt arbetsuppdelade industrisamhället kan den uppgiften inte klaras. Därför måste detta bli en del av de ordinarie arbetsuppgifterna. Det är den mödosamma, men enda vägen, att lösa våra samhällsproblem på, Får vi själva grepp över vår arbetssituation, då löses också våra roller som föräldrar och samhällsmedborgare. Det är därför den sk § 32-utredningen kan ge den viktigaste samhällsreformen sen den allmänna rösträtten infördes.

Men det beror på dej och mej om det skall bli något av den! Om utslagningen och nedbrytningen av människor skall kunna stoppas, samtidigt som en verklig delaktighet i arbetet ska visa att också effektiviteten höjs.

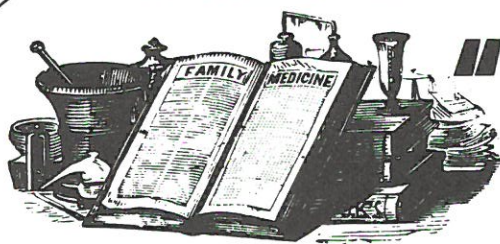
Vad gör Du för detta, SIF-medlem?

Kurt Belin
Aktiv SIF-medlem

stor kan bli STÖRRE...

Sundsvalls Sjukhus - exteriör

"DOCTOR'S SPECIAL"

Livsfarligt leverne

Käre PS-red!

Såsom trägen läsare av medicinska artiklar i all slags veckopress, fackpress och dagspress har jag tagit lärdom av beskrivningarna av alla farligheter som lurar i en människas liv. Jag försöker ödmjukt anpassa min livsföring så att hälsan alltid skall tiga still.

Nu vet jag inte om jag orkar hänga med längre. Jag har fimpat cigaretterna, spolat kröken, flytt stressen och avgaserna i storstaden, lagt av med utförsåkning, skrotat bilen, sågat av alla misstänkt farliga kroppsövningar, bannlyst koalitionen p-piller—cigaretter, hoppat

av från smittosamma charterreseflyget, slutat solbada, hårdransonerat krubbet, passat mig för att gå utför trappor, kysser inga paddor med LSD i hudsekretet . . . avstår från tillfälliga förbindelser, bränt upp 50-kortet, sålt TV:n.

Men nu måste man sumpas fikaten också! Säj, PS-redaktör, finns det något kvar som jag vågar göra?

Sign Frisk - men hur länge?

Bästa Fr Frisk!

Det har **alltid** varit livsfarligt att leva! **Hur** farligt är dock fortfarande inte slutgiltigt utrett. Sälunda vet vi t ex ännu

alltför litet om toleransgränser för ju gran. Tappa alltså icke sugen!

PS-red

Saxat ur läkartidningen

Något om vaccinatione

Förr var ordet vaccination liktydigt med smittkoppsvaccination som utfördes strax före skolåldern. Numera tänker man mest på utlandsresor när man hör ordet. Övriga vaccinationer, och de är förvisso ganska många, utförs mer eller mindre automatiskt under vår uppväxttid. Därigenom är vi hemma i Sverige väl skyddade men kraven ökas plötsligt när vi besöker olika resmål. Vi behöver kanske både upprepa en tidigare utförd vaccination och vaccinera oss mot i Sverige ovanliga men i andra länder oftare förekommande sjukdomar. Därför bör man inhämta råd i mycket god tid inför utlandsresan för att ett individuellt vaccinationsprogram skall kunna utformas.

För exakt 199 år sedan öppnades Sundsvalls sjukhus. Starten var blygsam – ett rum med 2 sängar – allt under chefskap av provincialmedicus Johan Salberg.

Mycket har hänt sedan dess. När vi den 10 juni 1971 engagerades i nya sjukhusprojektet var det med spänning och entusiasm vi påbörjade vår entreprenad – dryga 20 millioner på dryga 4 år –.

Fortlöpande rapporter i Dakapo har berättat om vår aktivitet på byggnadsplatsen. Men vad gör vi idag – när snart 4 år har gått och inflyttningen är tidsbestämd till den 8 september.

Generellt sett är det tunga montagearbetet avslutat och allt gods levererats. Uppgiften är nu att slutföra alla kompletteringsarbeten och få anläggningen inreglerad och funktionsprovad. Detta är ingen liten uppgift. Drygt 30 man är heltidsengagerade med slutarbetena som skall vara klara 30 juni – i god tid före inflyttningen. Nu gäller det att noggrannare än någonsin följa tidsplanen. Finstädning och läsning av rum ligger med i tidsschemat och här kan inga eftergifter tolereras. Givetvis berörs alla entreprenörer av denna slutspurt och med den anda som råder kommer Sundsvalls sjukhus att stå klart på den tidpunkt som bestämdes för över 5 år sedan.

Att blicka tillbaka kan vara på sin plats när man haft en entreprenad av denna storlek. Enklast gör man det kanske genom att fråga – vad har då projektet gett oss? Frågorna är många – svaren positiva!

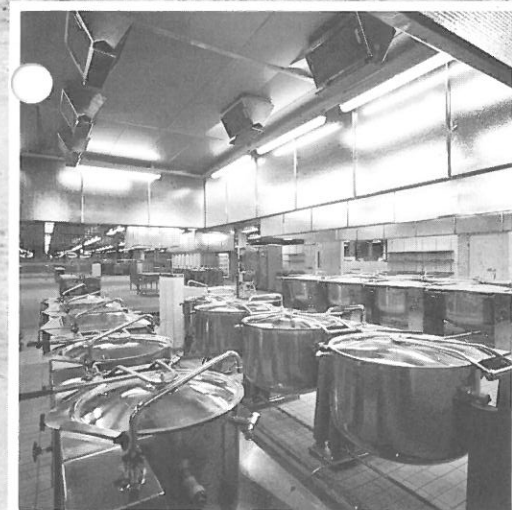
Exempel:

1. Ett varaktigt och ömsesidigt förtrouende har gett en utökning av entreprenaden. Vårdskola och produktionskök har tillkommit och entreprenaden utgör idag ca 26 millioner.
2. Ekonomiskt är entreprenaden uppbyggd med budgetpriser och självkostnadsredovisning. Här har vår dator varit till utmärkt hjälp. Likaså har luftbehandlingsystemen databeräknats, vilket underlättat inregleringsarbetena.
3. En minitiös tidsplanering och ett gott samarbete skapar entreprenadtrygghet. En förutsättning för att lyckas.
4. Intresset för projektet – inte minst luftbehandlingsanläggningen – har varit och är mycket stort. Åtskilliga tusentals besökare har med cicero ner visats runt. Här kan tilläggas att också Byggforskningen visat intresse. Denna har under mars genom mätningar och prov visat att uppställda krav och förväntningar på luftbehandlingsanläggningen kommer att infrias.

Historia i all ära

September är månaden som vi ser fram emot. Även om vi är helt klara med produktionsköket, dimensionerat för 3 millioner portioner per år, är det spänning i luften på andra sidan Norra Berget i Sundsvall.

Givetvis återkommer vi i Dakapo efter inflyttning eller invigning.

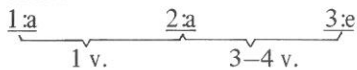
Interiör – Produktionskök
Klart för matproduktion 75.04.01

vaccinationsläget i olika länder kan också ändra sig snabbt och på Läkarcentralen finns möjligheter både till råd och vaccinationer. Ett enkelt schema visar det just nu rådande vaccinationsläget:

Vaccinationers varaktighet:

Tyfus-Paratyfus

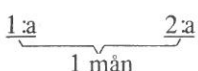
Grundimmunisering omfattar 3 injektioner

Skyddet beräknas kvarstå 3 år. Efter denna tid kan skyddet förnyas med 1 injektion oberoende av hur lång tid som förflutit efter grundimmuniseringen.

Kolera

Grundimmunisering omfattar 2 injektioner

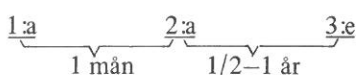
	Mellan- och Syd-Europa	Främre Orienten	Ceylon Fj. Östern	Nord-Afrika	Gambia
Smittkoppor	–	obl.	obl.	obl.	obl.
Kolera	–	R	obl.	R	R
Polio	R	R	R	R	R
Tyfus/Paratyfus	R	R	R	R	R
Gulsot/gammaglobulin	R	R	R	R	R
Gula febern	–	–	–	–	R/x
Malaria/förebygg. tabl./	–	–	R	–	R

Obl. = obligatorisk vaccination måste utföras
 R = rekommenderad vaccination
 /x = obligatoriskt vid resa till Senegal

Skyddet beräknas kvarstå 1/2 år. Efter denna tid kan skyddet förnyas med 1 injektion oberoende av intervallen till grundimmuniseringen.

Stelkramp

Grundimmunisering omfattar 3 injektioner

Varaktighet 7–10 år.

Smittkoppor

Varaktighet 3 år.

Gammaglobulin mot gulsot
 Varaktighet ca 3 mån.

Gula febern

Utföres på Infektionskliniken, Akademiska sjukhuset Uppsala.
 Varaktighet 10 år.

Polio

4–5 sprutor ger livslång immunitet.

TBC

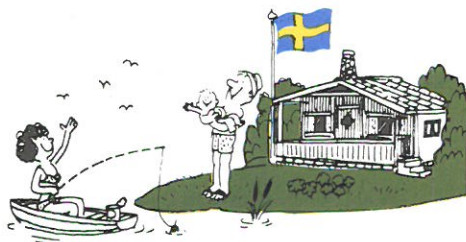
Skyddet bör alltid provas inför varaktiga utomlandsvistelser.

Tips för en fantastisk SVERIGESEMESTER!

Sverige är fantastiskt. Det är vi väl alla överens om. Med sina ljusa sommarländer, sina solvarma båtbyggor och sina svamp- och lingonskogar.

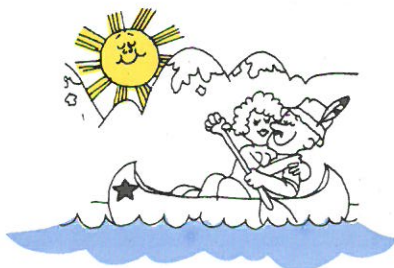
Dessutom är Sverige inte längre något dyrt turistland, om du jämför med vad charterresorna söderut kostar nu efter prisökningarna. Höjda bränslekostnader och inflation har bidragit till att suddat ut prisskillnaderna mellan så billiga turistmål och Sverige.

Har du lust att prova på något nytt - t ex att paddla kanot eller fjällvandera eller flugfiska - är det inga problem. Du kan köpa en färdig paketresa till rimligt pris på vilken resebyrå som helst. Och ditt resällskap blir garanterat trevligt - ni är ju intresserade av samma saker.

När du är ute och bilar i Sverige - försök då att undvika de stora Europavägarna. Då slipper du den tunga trafiken. I stället hittar du de trivsammaste idyllerna och de vänligaste människorna.

I alla städer och på de flesta större orter finns en turistbyrå. Du känner igen den på den gröna i-skylden. Där kan du få gratis information om allt som finns att se och göra i trakten. Om du behöver hjälp med bokning av rum eller stuga kostar det några kronor.

Ett annat sätt att få aktuella turisttips är att ringa Frida. Frida är turistorganisationernas automatiska telefonsvarare. Det finns en Frida i varje län. Numret hittar du i telefonkatalogen.

Sommarens stora Sverigebroshyr - "Sverige är fantastiskt" - som utges av Svenska turisttrafikförbundet, får du gratis i alla turist- och resebyråer och i vissa bensinstationer i hela landet. Den är full av tips för en fantastisk semester var som helst i Sverige. På omslaget ser du Lasse Åberg, sommarens roligaste turist. Hämta den!

Vill du komma hem från semestern pigg och utvilad i stället för trött och sönderbränd av för mycket solbad och jobbiga flygresor, talar allt för att du kommer att välja Sverige i år. För ingenstans finns det så många möjligheter till rolig och samtidigt välgörande avkoppling som här. Det räcker med att du tar en skön promenad över ängen eller i skogen eller att du cyklar till handelsboden ibland för att du ska känna hur gott kroppen - och själen - mår.

låt husen leva!
Europeiska
byggnadsvårdsåret 1975

Tobaksrökning

I nr 3/1975 av tidningen "Arbetsmiljö" finns en artikel om hygieniska gränsvärden och var det är rimligt att sätta gränsen för olika ämnen och deras förekomst i arbetsmiljön. Många röster förespråkar att gränsen för tillåten exposition skall sättas till noll för alla ämnen som kan misstänkas påverka människan i negativ riktning. Artikel-författaren menar att detta är orimligt och orealistiskt. Han avslutar artikeln med följande tänkvärda ord:

"Låt mig till sist nämna ett område, där man reservationslöst kan förespråka noll-exposition och där det är enkelt och billigt att komma dit - men inte med renrumsteknik. Det gäller de luftföroreningar som bildas vid rökning. I tabellen ges en sammanställning av koncentrationen hos några skadliga ämnen i cigarrettrök och som jämförelse det i Sverige nu gällande gränsvärdet:

	Koncentration i cigarrettrök (ppm)	Hygieniskt gränsvärde (ppm)
Koloxid	40000	35
Acetaldehyd	3000	50
Akrolein	150	0,1
Ammoniak	300	25
Cyanväte	1600	10
Formaldehyd	30	2 T
Kvävedioxid	250	5 T
Svavelväte	40	10

T=takvärde

Dessutom förekommer benspyren i röken, och här saknas ett gränsvärde.

För säkerhets skull bör påpekas att jag inte nämner dessa siffror för att leda bort diskussionen från arbetsmiljön utan för att rökningen (tyvärr) hör till arbetsmiljön. Arbetarskyddet har misslyckats med att skydda arbetarna från exposition av tobaksrök. Man är i praktiken maktlös om föroreningarna kommer från annan källa än arbetsgivaren, och även om de i något sällsynt fall skulle komma från

direktörens/ägarens feta cigarr, är det tveksamt om man kan ingripa ens då.

Hälsorisen finns dock för alla där rökning förekommer. Man får räkna med att de hygieniska gränsvärdena ofta kan överskridas i rökiga sammanträdes- och rastrum. Alltså måste expositionen sänkas. Men det är inte renrumsteknik som behövs, det är föroreningarnas källa som måste angripas!"

Fotnot: ppm (parts per million) betyder miljondel. Om man drar ett bloss på en cigarr drar man in andningsluften genom den brinnande cigarratten. En cigarr innehåller 40.000 ppm koloxid, d v s den luft man inandas genom cigarratten. Om man antar att man inandas 10 liter luft genom cigarratten när man röker den, innehåller sålunda luften 40.000 miljondelar koloxid d v s

$$\frac{10 \cdot 40.000}{1.000.000} = \frac{4}{10} \text{ liter} = 0,4 \text{ liter}$$

Det hygieniska gränsvärdet för koloxid = 35 ppm. För 10 liter är detta =

$$\frac{10 \cdot 35}{1.000.000} = \frac{35}{1.00000} = 0,00035 \text{ liter}$$

Följetong om arbetarskyddslagen

Arbetarskyddslagen är den viktigaste grunden vi har att stå på när det gäller att skapa sunda och säkra arbetsförhållanden.

Kunskaperna om lagens innehåll är hos de allra flesta mycket ringa, i många fall inga alls. Att läsa lagtext och att lära in den är mer än vad de flesta människor förmår, i allmänhet tröttnar man alltför snabbt. Avsikten är därför att i Dakapo, som följetong, presentera en bit i taget och att göra detta på vanligt vardagsspråk. Det blir alltså mycket lite lagformuleringar, men desto mera kommentarer och förklaringar.

Mycket få straffpåföljder

Arbetarskyddslagen (AL) är en s k civillag, och detta innebär att den innehåller ytterst lite om påföljder och straff. Lagstiftarna har förutsatt att intresset för att skapa säkra och sunda arbetsmiljöer är så stort och allmänt att lagens mening kommer att beaktas och genomföras utan hot.

Allmän karaktär

AL är mycket allmänt hållen. Den omspänner hela det svenska arbetslivet och den skall också vara tillämpbar trots att den tekniska utvecklingen är mycket snabb. Nya arbetsmetoder kommer titt

och tätt och därmed förändras arbetsplatsens förhållanden.

I praktiken betyder detta att det ofta är svårt att hitta föreskrifter som är direkt anpassbara på konkreta situationer.

Bakgrunden till denna allmänna karaktär är att lagar i allmänhet beslutas av riksdagen och är då föregångna av ett långt och omfattande remissförfarande. Det är alltså inte möjligt att förändra våra lagar alltför ofta.

Kungörelse och anvisningar

För att möjliggöra en smidig anpassning utarbetas på lagarna grundade kungörelser, som beslutas av regeringen. Till AL finns en Arbetarskyddskungörelse (AK) som förtydligar och kompletterar lagen. AK kan förändras betydligt snabbare än AL.

AL och AK ger Arbetarskyddsstyrelsen (ASS) rätten att utfärda olika anvisningar som grundas på lagen och kungörelsen. F n finns ca 100 sådana anvisningar, som var och en detaljreglerar ett visst bestämt avsnitt av arbetslivet, t ex Allmänna maskinanvisningar, Personalrumsanvisningar, Lokalanvisningar, Excenterpressanvisningar, Åktruckanvisningar m fl.

Tillämpningsområde

AL:s första kapitel säger som huvudregel, att lagen skall tillämpas "på varje verksamhet vari arbetstagare används till arbete för arbetsgivarens räkning". Den gäller även vid tillfällig verksamhet. Ordet "verksamhet" innebär att arbetet inte behöver ha till syfte att lämna vinst. AL gäller alltså i all slags verksamhet t ex industriellt arbete, hantverk, servicearbeten, statlig och kommunal verksamhet, ekonomiska och ideella föreningar, fackliga samman slutningar o s v. Om man är arbetare, tjänsteman eller chef spelar alltså ingen roll.

Arbetsledare

Chefer kan också kallas arbetsledare, vilket innebär att vederbörande leder underställd personal. I AL:s mening är arbetsledaren anställd och har därför att beakta vad lagen säger om rättigheter och skyldigheter för arbetstagare. Arbetsledaren är dock arbetsgivarens representant på arbetsstället och har i den egenskapen att beakta även arbetsgivarens rättigheter och skyldigheter. Det finns alltså dubbla skäl för all arbetsledande personal att kunna sin arbetarskyddslag.

forts. nästa sida

Undantag och utvidgningar

Från den ovan nämnda huvudregeln finns en del undantag. Dessa har dock inte något större intresse för oss inom industrin. Nämnas bör dock att pryoe-

lev inte anses utföra arbete för arbetsgivarens räkning och AL gäller alltså inte. I den utsträckning pryoeleven är minderårig gäller dock AL:s regler för minderåriga. Till detta återkommer vi senare.

På motsvarande sätt finns också vissa utvidgningar av tillämpningsområdet, men inte heller dessa regler är av större intresse för vår del.

Åke Nilsson

Nära 400 tusen kronor till arbetsmiljön

Arbetsmiljöfondens storlek är nu känd. Av de 1,3 miljoner kronor som avsatts inom Bahco-koncernen får Bahco Ventilation 386 000 kronor. Ännu har inte beslutats vilka förbättringar som skall genomföras. Man har emellertid i skyddskommittén fördelat inkomna förslag i tre

prioritetsgrupper, och arbetet med att utvärdera de olika förslagen i prioritetsgrupp 1 pågår för fullt. Förtur har givits åt

- förbättrad ventilation i batteriverkstan
- bullerdämpande åtgärder inom hela företaget

- personalutrymmen i E-verkstad och snickarverkstad samt renovering i isoleringsverkstad

Inom skyddskommittén räknar man med att genomförandet av åtminstone något förslag skall komma igång till semestern.

HUR ÄR DU FÖRSÄKRAD?

Förmodligen är det så att många av oss inte känner till hur vi som anställda är försäkrade genom arbetsgivarens försorg. Försäkringar är någonting som de flesta av oss upplever som ganska invecklat och som vi för det mesta inte sätter oss in i förrän det händer någonting.

Ett försök till en kort sammanställning av försäkringarna har här gjorts. Den som vill veta mer får gärna vända sig till PP Hans Molin.

Allmän Sjukförsäkring

Den allmänna försäkringen ger

- ersättning för sjukvårdsavgifter (läkarvård, sjukhusvård, resekostnader och läkemedel) enligt fastställda normer

- ersättning för all slags tandvård enligt särskild tandvårdstaxa
- sjukpenning vid egen sjukdom och vid vård av sjukt barn enligt vissa villkor
- föräldrapenning (tidigare moderskapspenning) vid barnafödande eller adoption

Sjukpenning vid egen sjukdom utgår till försäkrad som fått sin arbetsförmåga nedsatt med minst hälften på grund av sjukdom.

Sjukpenningen kan vara hel eller halv och hel sjukpenning utgår per dag med 90% - halv sjukpenning med 45% - av den sjukpenninggrundande årsinkomsten (maximerad till 7,5 gånger gällande basbelopp) dividerad med 365. Sjukpenningen är skattepliktig och pensions-

grundande inom ATP (allmän tjänstepension).

Avtalsgruppsjukförsäkring (gäller verkstadsanställda)

AGS är ett komplement till den allmänna sjukförsäkringen.

Enligt vissa detaljbestämmelser utgår ersättning från AGS till försäkrad som blir arbetsoförmögen till minst 50% på grund av sjukdom eller olycksfall inklusive yrkesskada. Ersättning lämnas för en sjukperiod som varar utöver en karenstid om 30 dagar. Ersättning lämnas då för en tid f o m åttonde dagen enligt AFL (allmänna försäkringslagen). Dagsersättningen utgör 3 kronor för varje ersättningsberättigad dag. Under förtidspensionstid utgår månadsersättning enligt särskilda regler.

Olycksfall-yrkesskada

Yrkesskadeförsäkring ger skydd inte bara vid olycksfall som drabbar någon i själva arbetet utan även vid olycksfall under färd till och från arbetet. Den ger också skydd vid vissa särskilt angivna skador och sjukdomar, som utan att vara orsakade av olycksfall, beror på kemiska påverkningar eller andra hälso-risker i arbetet, t ex inverkan av ämne eller strålning.

Ersättningen från yrkesskadeförsäkringen är samordnad med sjukförsäkringen på så sätt att ersättningen utgår under de första 90 dagarna efter ett olycksfall från allmän försäkringskassa enligt samma regler som gäller vid sjukdom i allmänhet. Efter samordningstidens slut kommer all ersättning på grund av olycksfallsskadan att utgå från yrkesskadeförsäkringen.

Trygghetsförsäkring vid yrkesskada

Enligt gällande kollektivavtal är samtliga anställda vid AB Bahco Ventilation försäkrade i TFY. Denna försäkring är ett komplement till yrkesskadeförsäkringen och ger, med vissa begränsningar, ersättning vid personskada föranledd av olycksfall i arbetet eller vid färd till och från arbetet samt vid yrkesskada eller yrkessjukdom. Ersättning från TFY utgår emellertid endast i den mån den skadade inte kan erhålla ersättning från arbetsgivaren, försäkringsanstalt eller annat håll.

Grundtanken med TFY har varit att ge en snabbare ekonomisk kompensation framförallt vid svårartade olycksfall i form av ersättning för sveda och värk, bestående lyte och men enligt skadeståndsmässiga regler oavsett vem som är vållande till skadan.

Obs! TFY får inte förväxlas med Tjänstemännens Trygghetsfond som innehåller bestämmelser om trygghetsåtgärder för tjänstemän vid driftsmässiga förändringar.

Avgångsersättning (AGE)-Avgångsbidrag (AGB)

AGE för kontorsanställda och AGB för verkstadsanställda kan utgå från

Tjänstemännens Trygghetsfond respektive AFA (arbetsmarknadens försäkringsaktiebolag) vid avsked på grund av driftsnedläggelse eller driftsomläggning till anställd som fyllt 40 år och innehaft anställningen i minst 5 år eller att summan av anställnings- och levnadsår uppgår till minst 50.

Allmän pensionering

AFP (allmän folkpension) är en grundförmån som utges utan anknytning till den försäkrades tidigare inkomstförhållanden.

ATP (allmän tjänstepension) utges i förhållande till de arbetsinkomster en försäkrad haft under sin aktiva tid från och med 16 års ålder. Vid beräkning av pensionsgrundande inkomst skall som inkomst av anställning räknas sjukpenning från allmän försäkringskassa och dagpenning från arbetslöshetskassa som pensionsgrundande. Inkomsten är dock maximerad till 7,5 gånger gällande basbelopp.

AFP och ATP ger normalt ålderspension från 67 års ålder (f o m 760701 65 år).

Från AFP och ATP kan utges familjepension i form av änkepension och barnpension.

SPP-ITP

(gäller kontorsanställda)

Industrins tilläggspension (ITP) för tjänstemän och arbetsledare utgör en förbättring och komplettering av pensionsförmånerna enligt ATP bl a genom en tidigare pensionsålder och en högre pensionsgrundande inkomst. Gäller tillsvidare – utredning om flexibel pensionsålder pågår. När ATP trädde i kraft 1960 blev det nödvändigt att samordna de pensionsplaner som då fanns för tjänstemän och arbetsledare inom SAF:s område. Detta skedde i form av en ny och enhetlig pensionsplan, som var gemensam för alla delägareföretagen, och som kallas ITP-planen. Delvis finansieras ITP av arbetsgivarna genom försäkring i SPP (Svenska personal-pensionskassan). Pensionsförmånerna är av följande slag: ålderspension, sjuk- och invalidpension, särskild änkepension och familjepension

som omfattar änke- och barnpension. Pensionsbeloppens storlek baseras på den pensionsmedförande lönen enligt särskilda regler. Ålderspension utges normalt från och med 65 års ålder.

Särskild tilläggspension

(gäller verkstadsanställda)

STP är på samma sätt som SPP/ITP en komplettering av ATP och omfattar alla verkstadsanställda.

STP utgår tidigast från och med kalendermånaden efter den under vilken den anställda fyller 65 år. Pensionsuttaget kan uppskjutas om den anställda efter överenskommelse med arbetsgivaren kvarstår i tjänst efter fyllda 65 år, dock längst intill den månad han fyller 70 år.

STP består av två slag, nämligen:

STP 1 som utgår mellan 65 och 67 år och utgör 65% av den anställdes pensionslön och

STP 2 som utgår efter 67 år och utgör 10% av pensionslönen, som beräknas efter särskilda regler.

Vad som här har sagts om pensioner gäller tillsvidare. Utredning om flexibel pensionsålder pågår.

Tjänstegrupplivförsäkring

Enligt gällande kollektivavtal mellan SAF och LO respektive SAF och PTK har företaget tecknat grupplivförsäkring för sina anställda i AFA respektive SPP. Beloppens storlek och de regler som gäller framgår av AFA:s försäkringsbesked och de SPP-besked som utlämnas till respektive anställda en gång om året.

Företagets kostnad för de försäkringar som det här har talats om ligger som ett påslag på lönen med 25–30%.

HM

UTBILDNING:

1. "Bättre arbetsmiljö" – kurs i arbets-skydd och företagshälsovård Startade den 8 april med 14 deltagare och med Åke Nilsson som kursledare. Kursen pågår 10 tisdagar framåt med tillsammans 30 timmar teori och praktiska övningar.

2. Kurs i ritningsläsning pågår med deltagare från B-verkstaden. Kursen har 12 deltagare och lärare är Jarl Björkenstam. Kurstid 36 timmar.

3. Kurs för skyddsombud och arbetsledare i första hjälpen vid olycksfall och sjukdom i arbetet

Den 11 och 12 mars genomfördes en kurs i första hjälpen vid olycksfall och sjukdom i arbetet för 18 skyddsombud och arbetsledare. Lärare var Sten Ericson, Edit Jons-son och Inger Nedar.

Vad gör han på Bahco?

Widar Edström – städar och håller snyggt i personalomklädningsrummen.

Vi har stora utrymmen för omklädnad och tvagning på Bahco Ventilation och det är ett ganska drygt arbete att hålla dem snygga hela tiden. Den som sköter renhållningen heter Widar Edström och han har jobbat med det sedan 1962, när vi flyttade in i lokalerna vid E18.

”Men det är ett självständigt och ganska fritt arbete”, säger Widar, ”och tiden går fort när man alltid har något att göra. Det är sällan några döda punkter”. Till jobbet hör också att sköta gästbastun och att byta handdukar i tvättrummen.

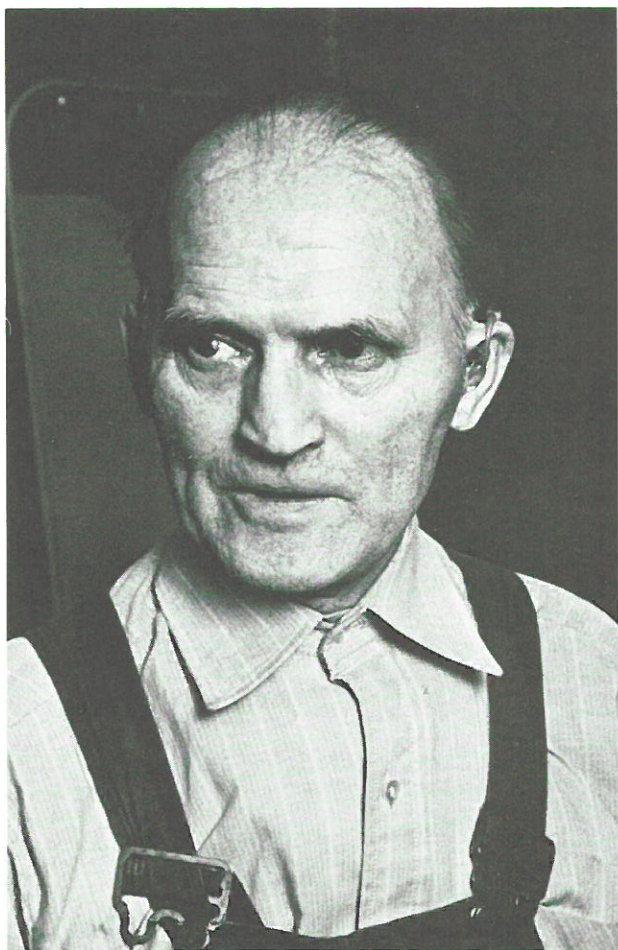
Widar Edström i Libanon under en av sina resor. I bakgrunden ses en bro från tiden kring Jesu födelse.

”Jag har god hjälp av grabbarna och tjejerna”, fortsätter Widar, ”dom smutsar aldrig ned i onödan och dom är tacksamma för att det är rent och snyggt”. ”Var tredje månad har vi storrengöring och då tvättas väggar och skåp m m. Kakel och golv görs rena en gång i veckan”.

Widar kommer från Ångermanland och i ungdomen var han skogsarbetare. Till Enköping kom han 1950 från Lilla Edet utanför Göteborg. Här har han hunnit jobba på Bahco

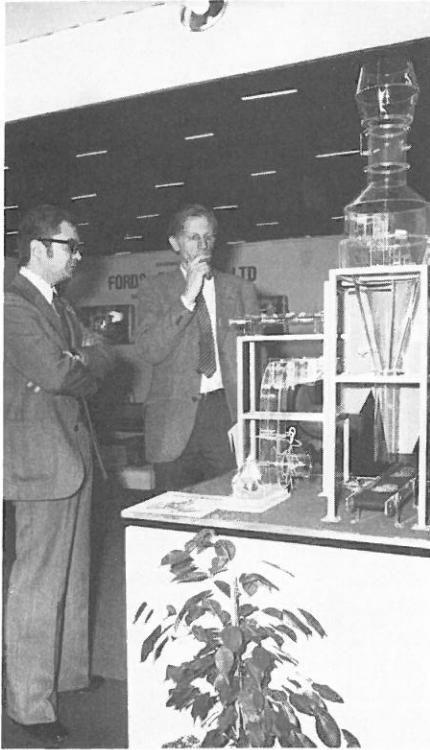
Verktyg (1950–1955), Mjölkkentralen (1955–1962) och sedan 1962 har han varit hos oss.

Fritiden tillbringar han helst i sitt fritidshus i Litslena, men en eller två gånger om året far han och frugan utomlands. De har hunnit se en hel del av världen. Libanon, Syrien, Kanada och USA har varit resmål. När de var i Amerika råkade man tyvärr ut för det sämsta vädret man haft där på 32 år, men visst var naturen ändå pampig – särskilt i bergstrakterna. I år går resan troligen till Rhodos som kan bjuda på värme, sol och bad.

AKTUALITETER:

Industrisektorn deltog i stor fackmässa

Barkvindsikten JGA röntte stort intresse och demonstreras här av Sten Thunander t.v.

Industrisektorns avdelning för rökgasrening och cellulosaindustri deltog under några dagar i början av april i världens största fackutställ-

ning inom trä- och cellulosa-branschen.

Mässan arrangerades i anslutning till Svenska Pappers och Cellulosaingenjörsföreningens årskongress och ägde rum i Mässhallarna i Älvsjö.

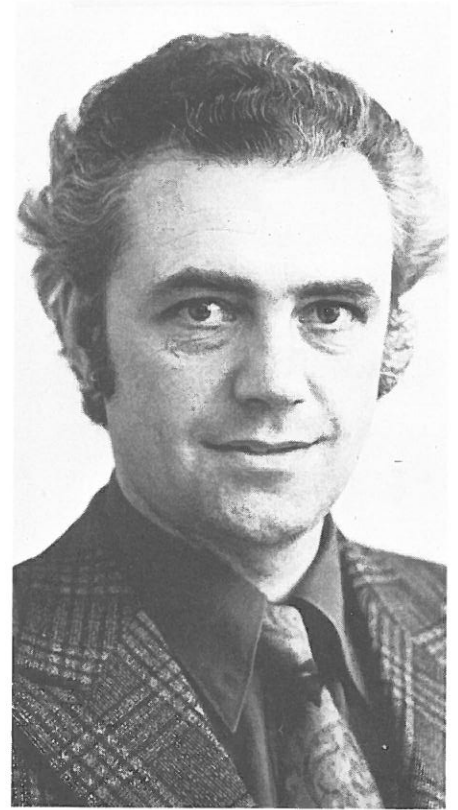
Ungefär 1300 delegater från hela världen mötte upp till kongressen och de kunde i anslutning till denna besöka mässan. En av föredragshållarna var fil. dr. Ingvar Jullander från Svenska Träforskningsinstitutet, i sitt föredrag över ämnet "Framsteg inom forskning och teknik på det skogsindustriella området" bl a beskrev vår barkvindsikt som ett hjälpmedel i energibesparande syfte.

De produkter som Bahco visade på mässan var multicyklonaggregat JCD, barkvindsikt JGA och ett stoftutmatningssystem, som är uppbyggt kring vår ventil JDL.

Under mässan profilerade vi oss, som ett företag som behärskar problematiken kring stoftavskiljning och beredning av bark i samband med förbränning.

Utöver de nämnda produkterna visade vi ett processchema över hur barken i framtiden kan uppärbettas till ett ännu högvärdigare bränsle. Systemet bygger på återvinning av den värme i rökgaser, som i dag måste betraktas som en ren förlust.

Ny VD för Aerator

Sedan mitten av februari i år är Jyri Aittokoski verkställande direktör för Oy Aerator i Helsingfors. Bahco Ventilation är delägare i detta företag och sedan början av mars genomgår Aittokoski en utbildning här vid företaget för att bl a sätta sig in i hur våra produkter och system fungerar.

Miljöprojekt i B-verkstaden

I B-verkstaden har under senare tid, ungefär en gång i veckan setts ett par främmande personer, som intervjuat vårt folk, fotograferat, tagit mått och ritat.

Det är en arkitekt vid namn Jan Henriksson som av Byggeforskningen fått ett anslag för att framställa någonting som han kallar "mönsterbok".

Avsikten är att framställa en bok med riktlinjer för den enskilda arbetsplatsens utformning med hänsyn till förekommande miljöfaktors påverkan på individen.

I boken skall klargöras hur man på olika sätt kan ta hänsyn till sådana krav som; låg ljudnivå, bra belysning, rätt färgsättning m m, hur man kan ordna transportväsende i en verkstad m m.

Kraven från de anställdas sida på en bra arbetsmiljö skärps ju undan för undan. I arbetarskyddslagen finns numera också stadfäst en rätt för skyddsombuden att delta i planeringen av nya eller ändrade arbetslokaler, arbetsmetoder och utrustningar. Vid nybyggnation är det oftast mycket komplicerat att ta ställning till hur kraven skall tillgodoses. Man har då på planeringsstadiet endast ritningar till förfogande och många gånger är dessa tämligen ofullständiga. Boken avser att genom s k mönsterlösningar underlätta detta planeringsarbete.

Det arbete Henriksson och hans medhjälpare utför är alltså inte riktat speciellt mot arbetsmiljön i B-verkstaden. Den har ansetts vara representativ för en tämligen normal svets- och plåtverkstad, och

därigenom lämplig som studiematerial. Naturligtvis kan Henrikssons arbete ge uppslag som direkt kan omsättas i praktiken här hos oss.

Projektet styrs av en särskild styrgrupp bestående av: 1 representant från Arbetarskyddsstyrelsen, 1 från Svenska Metallindustriarbetarförbundet, 1 från Sveriges Verkstadsförening. Därtill kommer också en representant från Tekniska Högskolan, samt skyddsingenjören och huvudskyddsombudet vid Bahco Ventilation.

Just nu är man inne i ett inventeringsarbete som är planerat vara klart i månadskiftet april/maj 1975. Därefter vidtar sammanställning av inventeringen, redigering av materialet m m. Man räknar med att manus till boken skall föreligga klart i början av 1976.

Österrikisk besök på BV.

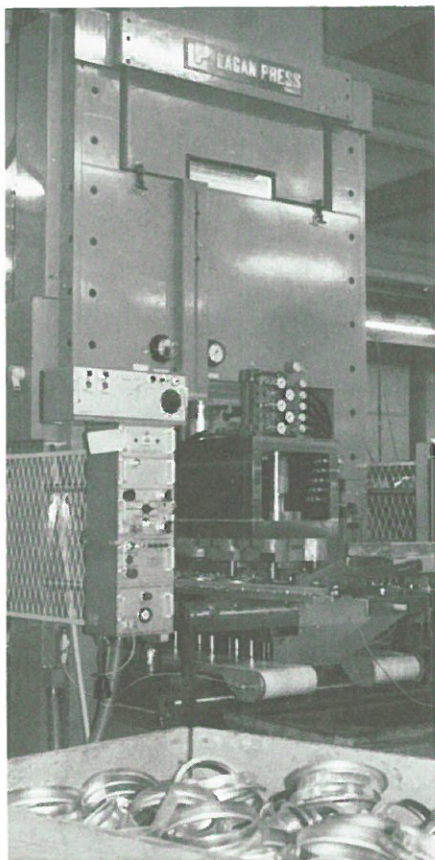
1975.03.20 besöktes Bahco Ventilation av en delegation från staden Wien. Man visade speciellt intresse för Bahco Ventilations samordning av produkter och system i såväl komfort- som industrianläggningar.

På bilden ses från vänster Nils Bergentz, Ingenieur W. Beer, Dir B Israelsson (AGA Wien), Senatsrat F. Swaty och Lennart Höglund

VERKSTADSNYTT:

Stegpress

Till pressarverkstaden har man köpt en stegpress där den nya frånluftsventilen f.n. tillverkas. Ämnesklippningen sker från en bandrulle utanför pressen med automatisk transport till den första stationen och därifrån flyttas detaljen med hjälp av stegmatarfingrar från ett verktyg till ett annat. Sammanlagt genomgår plåtbiten sex olika arbetsoperationer innan den kommer ut som färdig detalj.

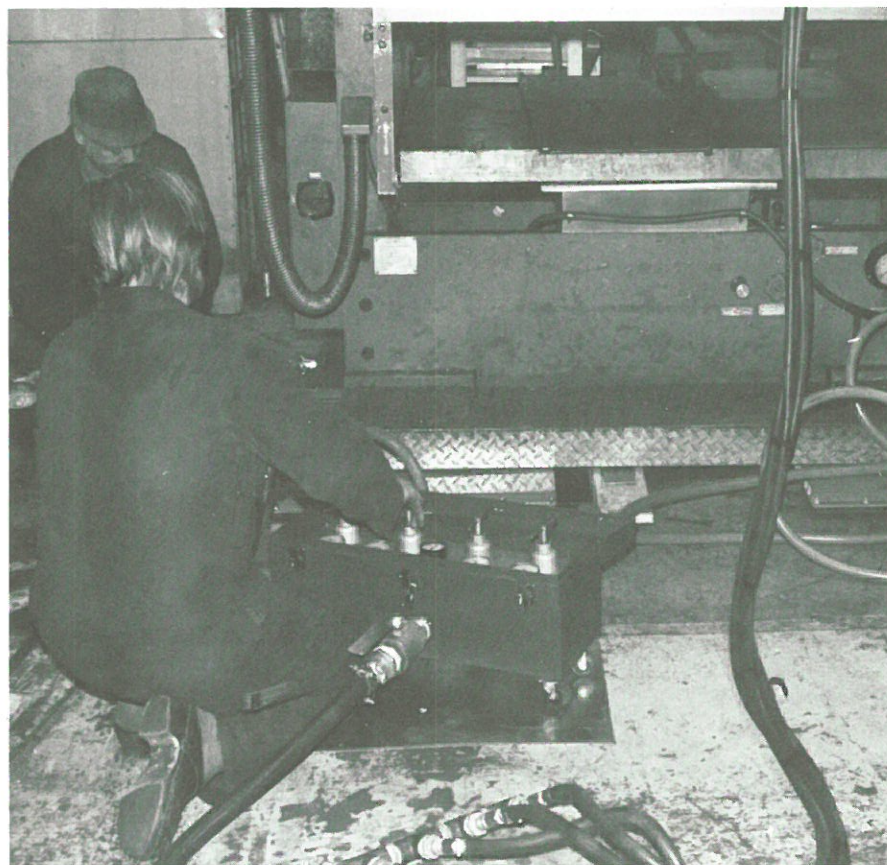
Transport av maskiner med hjälp av luftkuddar

För att underlätta förflyttningar av tyngre maskiner på verkstaden har man inköpt en "luftkuddetransportör". Den består av några tryckluftslangar, en tryckregleringscentral och fyra lyftande moduler och med den här utrustningen kan man lyfta sammanlagt 22 ton.

När man ska flytta en maskin går det till på det viset att man med en domkraft lyfter upp maskinen så att lyftmodulen får plats under den, slangarna kopplas till det ordinarie tryckluftssystemet och luften styrs

sedan ut till lyftmodulerna via regleringscentralen där man släpper på så mycket luft att maskinen lättar från golvet. Sedan behövs det bara litet handkraft för att skjuta maskinen dit den ska och med den utrustning man nu har kan en maskin på det här viset förflyttas 30 - 40 m åt gången beroende på att luftslangarna inte räcker längre.

Fördelar med den här tekniken är att flyttningen är skonsam mot golven, den är arbetsbesparande och det går snabbare.

AKTUELLT OM AU:

Informationshäften

Den nya kontorshandboken, som kom ut i höstas, var betydligt tunnare än den tidigare. Detta berodde på att en viss del av materialet skulle ingå i separata häften. Dessa är nu färdiga och kan rekvireras från PFA.

AV-hjälpmedel beskriver vilka AV-hjälpmedel som finns, var de finns och hur de ska användas.

Sammanträdesteknik vill lära oss att förbereda, genomföra och följa upp effektiva sammanträden.

Diktering är ett kompendium, som behandlar olika dikteringsutrustningar med tillbehör och hur man ska diktera.

Kontorsstandard, hjälpmedel och miljö innehåller instruktioner för anskaff-

ning av kontorsteknisk utrustning, företagets standard för kontorsmaskiner och deras prestanda, möbelstandard med tygprover, prislista och exempel på användning, förteckning över kontorsmaterial och stämplor och sigill.

Den gamla goda tiden

1. Gudfruktighet, renlighet och punktlighet är nödvändigt för god affärsverksamhet.
2. Antalet arbetstimmar per vecka har företaget nu beslutat minska - kontorspersonalen behöver i fortsättningen bara arbeta mellan klockan 7 på morgonen och klockan 6 på kvällen.
3. Morgonbön hålles varje dag på huvudkontoret. Alla måste närvara.
4. Personalens klädsel skall vara måttfull. Kontorspersonalen får ej roa sig med att klä sig i plagg i ljusa färger. Långstrumpor är förbjudna, såvida de icke är i mycket gott skick.
5. En kamin står till förfogande för personalens trevnad. Var och en skall vid kall väderlek varje morgon ha med sig två kilo kol för eldning.
6. Ingen av de anställda får lämna arbetsrummet utan tillstånd av hr. Ryder. Uträttande av naturbehov är dock tillåtet och kontorspersonalen skall använda den del av trädgården som ligger vid andra grinden. Personalen skall själv tillse att denna plats hålles i ordning.
7. Allt samtal är förbjudet under kontorstid.
8. Begäret efter tobak, vin och sprit är en mänsklig svaghet och nyttjande av dessa ting är helt förbjudet för våra anställda. Detta gäller även under fritiden.
9. När antalet arbetstimmar så drastiskt har minskats, har vi beslutat tillåta intagandet av föda mellan klockan 11.30 och 12.00. Arbetet får dock under denna tid under inga förhållanden avstanna.

SPORT&MOTION:

Motionera gärna men med måtta.

När en läkare för en tid sedan ifrågasatte nyttan av motion var det säkert många misslyckade motionärer som drog en suck av lättnad och sjönk ihop på soffan framför Teveapparaten. Men, nu när våren börjar komma, så är det så mycket man vill göra och då räcker inte orken och konditionen till. Det är alltså dags att tänka på motion igen, men börja måttligt den här gången och kör inte slut på dig varv efter varv på motionsslingan.

Börja med promenader i lagom takt och öka succesivt ut vägsträckan eller öka takten. Redan efter någon vecka (all motion måste vara regelbunden) så har du höjt taket på din prestations-

förmåga med många procent. Kanske har du också gått ned något i vikt om du har undvikit att sätta i dig för mycket mat efter den stärkande promenaden.

När du känner att du orkar mera så kan du skärpa takten och börja jogga. Men driv dig aldrig över den gräns när du får håll och hjärtat börjar bulta våldsamt. Låt dom som är bättre tränade springa om dig i spåret och håll din egen takt. Tag gärna upp någon inte alltför konditionskrävande sport så får du tävlingsmomentet som extra sporre.

Försök sluta röka på allvar. Rökningen är en konditionsdödare av stora mått

och dessutom farlig. Bäst går det att sluta när man är harmonisk och avslappnad, på helger och på semestern. Viktproblemen när man slutar röka måste man räkna med. Ät mindre (men oftare) och motionera regelbundet.

Ta fram din cykel och börja cykla till jobbet. Det tar emot i början men ganska snart kommer du att se hur orken förbättras och du klarar uppförsbackarna riktigt hyfsat.

Men - framförallt - motionera måttligt och regelbundet (2 ggr/vecka är ett bra riktmärke) och låt inte viljan vinna över förmågan.

Bordtennis

Under hösten och vintern har seriespel för 3-mannalag genomförts på företaget. Elva lag uppdelade på två jämnstarka grupper har deltagit med följande sluttabeller som resultat

Grupp A

U-I	8	8	0	0	48-10	16
SMD	8	6	0	2	39-26	12
Inköp	8	4	0	4	29-33	8
Rep-I	8	2	0	6	29-38	4
U-III	8	0	0	8	10-48	0

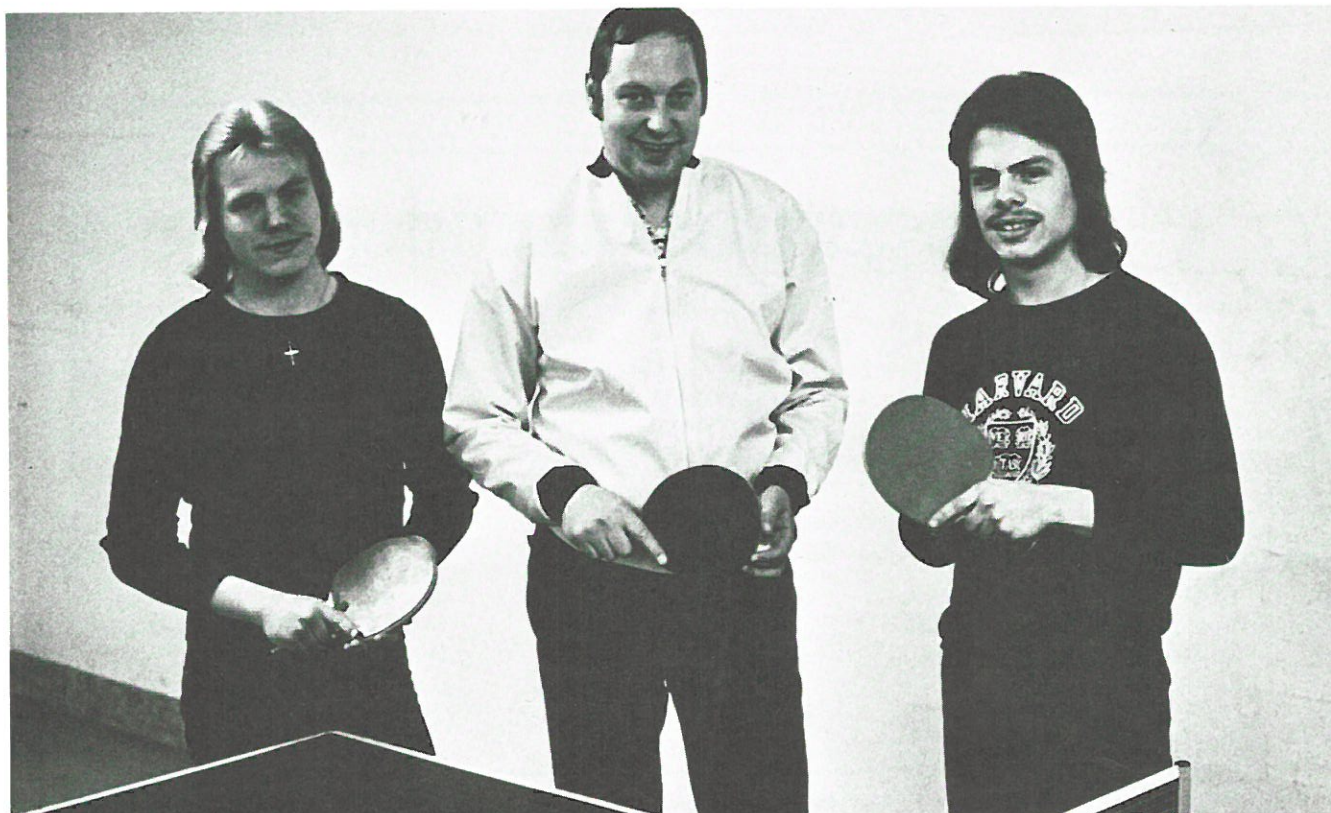
Grupp B

TAL	10	9	1	0	59-12	19
Personal	10	7	2	1	54-21	16
E	9	4	1	4	37-40	9
SMS	10	2	3	5	31-53	7
U-II	9	1	1	7	22-50	3
Rep-II	8	0	2	6	19-46	2

Till en slutspelsserie gick de två bästa lagen i varje grupp: U-I, SMD, TAL och Personal. När detta skrivs är serien ännu ej färdigspelad, men det är i alla fall

klart att Personal har överraskat med att ta hem slutsegern.

Det segrande laget med fr.v. Christer Andersson Lennart Södergran och Leif Andersson

UTMANING!

Avdelning AT utmanar alla avdelningar som kan ställa minst 8 "höpåsar" på benen i en **brännbollstur**ning så snart solen har utträtt vad man rimligen kan kräva av den så här års.

Året till ära kommer vi att ställa upp ett lag där det kvinnliga insla-

get dominerar. Vi rekommenderar dock våra blivande motståndare att inte ta ut några segrar i förskott. Vi har hemliga vapen att ta till vid möten med alltför manliga lag.

Kontakta Inger Wilén eller Annica Alklind för matchbokning om ni törs!!

Tala också med Bo Bagge på avdelning T. Han är kontaktman för Bahco IF:s brännbollssektion och ordnar gärna en serie om tillräckligt många lag anmäler sig.

Kom loss!
Avd. AT

Bowling

Bowlingsäsongen är snart slut, men vi ser redan nu med förväntan fram mot nästa säsong. Det nya idrotts huset i Enköping är nämligen under uppförande. Det betyder att vi i höst slipper resorna till Uppsala och möjligheterna att träna och förbättra oss blir mycket större. Vi hoppas också att den nya bowlinghallen skall locka flera aktiva till vår härliga sport. Vi är 25 entusiaster idag.

Under årets säsong har vi i seriespel deltagit i division 3 med ett 8-mannalag och i lokalserien med ett 4-mannalag. Dessa serier är i skrivande stund ännu ej färdigspelade.

I korpspel har vi ställt upp med ett A- och ett B-lag. A-laget vann sin serie, medan B-laget fick nöja sig med en blygsammare placering.

Korpcupen för 6-mannalag vann vi med ett lag bestående av Åke Glarke, Holger Odeheim, Gert Taxén, Jan-Åke Eriksson, Stig Zetterberg och Kjell Löfgren.

Korpcupsvinnarna. Fr.v. Åke Glarke, Kjell Löfgren, Holger Odeheim, Gert Taxén, Jan-Åke Eriksson och Stig Zetterberg

I DM startade klubben med åtta man och där lyckades våra oldboys bäst. Holger Odeheim vann på förnämliga 1548 poäng, och tillsammans med Åke Glarke kom han på andra plats i 2-mannalag.

Klubbmästerskapet gick i år i Märsta den 19 april. Det blev som vanligt en spännande tillställning med många goda resultat. Pekka Andersson vann herrklassen på 1543 poäng i hård konkurrens med Olle Forsberg 1502 poäng. Trea blev Gert Taxén på 1436 poäng. Ännu knappare blev vinstmarginalen i damtävlingen, där Gun Johansson bara hade 12 poäng till godo på Kerstin Johansson (1092 respektive 1080). Trea blev här Barbro Boman på 980 poäng.

Dakapo gratulerar

50 år

Josef Horwath	75.06.01
Gunnar Tengdahl	75.06.15
Helmi Bygden	75.07.03
Bert Eriksson	75.07.03
Gunnar Karlsson	75.07.06

65 år

Gustav Smedberg	75.06.25
-----------------	----------

Bahco-historik

Vi hade tänkt att några nummer framåt presentera produkter från företagets tidiga historia och kanske också en och annan gammal medarbetare med profil. Om Du

har någon bild på någon gammal Bahcoprodukt i Dina gömmor vill vi därför att Du hör av Dig till DAKAPO-redaktionen. Den här bilden på fältässjan är häm-

tad från Svensk Smidestidning nr 21, 1917.

Fältässjan BAHCO 851

Effektiv
Lätt
Hållbar

Ässjan kan lätt isärtagas för transport och tager litet utrymme, varför den är synnerligen lämplig att medföra vid byggnads- och monteringsarbeten m. m.

Prospekt på begäran.

A/B
B. A. HJORTH & C:o
STOCKHOLM

Bahcokamraterna

Söndagen den 29 juni har Bahcokamraterna planerat att arrangera den årliga familjedagen ute på Klubbholmen. Som vanligt räknar vi med att kunna

bjuda på vackert väder och underhållning för hela familjen. Boka alltså in den 29 juni redan nu.